

особливо тих з них, які найбільш тісно зв'язані з ключовими факторами успіху в конкретних галузях.

Висновок. Інтелектуальний капітал є одним із ключових чинників формування ринкової вартості та показників інвестиційної привабливості підприємства. Тому необхідно змінювати традиційні погляди на бухгалтерський облік та фінансову звітність з урахуванням зростання ролі даного об'єкта в господарській діяльності підприємств в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Література

1. Пушкар М.С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів) : монографія / М.С Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2006. – 334 с.
2. Carry Anthony, Juliana Sancto (eds). Performance Measurement in the Digital Age: Adding Value To Corporate Reporting / Carry Anthony, Juliana Sancto (eds). – ICAEW, London, 1998.
3. Boulton Richard E.S., Barry D. Libert, Steve M. Samek. Cracking and Value Code: How Successful Business Are Creating Wealth in New Economy / Boulton Richard E.S., Barry D. Libert, Steve M. Samek. – Harper Business. – New York, 2000.
4. Global Reporting Initiative, Sustainability Reporting Guidelines (Global Reporting Initiative, Amsterdam, 2002).
5. Каплан Р.С. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Р.С. Каплан, Д.П. Нортон ; пер. с англ. – М. : Олимп-Бизнес, 2003. – 320 с.
6. Чухно А.А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України / А.А. Чухно. – К., 2003. – 631 с.
7. Плотникова Л.А. Нематериальные активы: обзор международного опыта и перспективы развития / Л.А. Плотникова, А.Э. Кастин // Международный бухгалтерский учет. – 2006. – № 4. – С. 30–38.
8. Україна у вимірі економіки знань ; за ред. акад. НАН України В.М. Гесця. – К., 2006. – 592 с.
9. Blair M.M. Unseen Wealth: Report of the Brookings Task Force on Intangibles / Blair M.M., Wallman S.M.H. – Brookings Institution Press. – Washington DC, 2001.
10. Лев Б. Нематериальные активы: управление, измерение, отчетность / Б. Лев ; пер. с англ. Л.М. Лопатникова. – М. : КВИНТО-КОНСАЛТИНГ, 2003. – 240 с.
11. Эдвинссон Л. Корпоративная долгота. Навигация в экономике, основанной на знаниях / Л. Эдвинссон. – М., 2005. – 248 с.
12. Уманців Г. Облікова інтерпретація інтелектуального капіталу в контексті становлення інформаційної економіки / Г. Уманців // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 9. – С. 9–15.
13. Соціогуманітарний аспект інноваційно-технологічного розвитку економіки України ; за ред. Л.І. Федулової. – К., 2007. – 472 с.

Надійшла 11.9.2010 р.

УДК 338.45: 658.5.012.34

Л.П. РАДЕЦЬКА

Хмельницький національний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ВИТРАТАМИ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

У статті запропонована схема процесу управління логістичними витратами з використанням елементів стратегічного управлінського обліку.

In the article it is offered chart of process of management logistic charges with the use of elements of strategic administrative account.

Ключові слова: логістичні витрати, управління, стратегічний управлінський облік.

Актуальність теми. Орієнтація розвитку економіки України на інтеграцію у світове співтовариство та широкомасштабне впровадження ринкових відносин вимагає радикальних структурних змін економічного потенціалу суб'єктів господарювання та адекватної політики підвищення ефективності їх господарської діяльності. Удосконалення управління матеріальними, фінансовими й інформаційними потоками містить значний потенціал росту ефективності діяльності підприємства внаслідок застосування нових прогресивних способів і підходів, зокрема таких як логістика і контролінг, що забезпечують цільову реалізацію функцій стратегічного управлінського обліку.

Інтегральною функцією логістики і контролінгу є логістичний контролінг, який відіграє важливу роль у стратегічному і оперативному управлінні підприємством, як логістичною системою, щодо управління матеріальними і пов'язаними з ними фінансовими та інформаційними потоками. Він робить вагомий внесок у впевнену поведінку підприємства, базуючись на аналізі переваг логістичних проектів, вимог споживачів, умов

конкуренції, встановлення можливостей подальшої трансакції сукупності цільових логістичних послуг і витрат логістики та вимагаючи регулярного узгодження цілей планування, управління і контролю за сферами діяльності підприємства.

Впровадження логістичного контролінгу в систему управління підприємством пов'язане з еволюцією процесу управління, що спричинена науково-технічним прогресом, наукомісткістю управлінського процесу, складністю виробничих процесів та зростаючою вибагливістю учасників ринкових відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження концепції логістичного контролінгу зробили вчені: Г. Пфоль, С. Абт, Дж. Коул, М. Хрістофер, М. Хабек, В. Прумпер, Г. Фандель, Д. Хан, В. Троски та ін. Основні питання теорії і практики логістики ґрунтовно висвітлені в працях таких науковців, як: А. Колобова, И. Ташбаєва, Ю. Неруша, О. Гаджинського, Б. Анікіна, В. Ніколайчука. Теорії контролінгу та управлінського обліку відображені в працях: К. Друрі, Р. Манна, Н. Еріашвілі, Е. Майера. В останнє десятиріччя з'явилися також роботи вітчизняних науковців, в яких досліджуються сучасні проблеми логістики і контролінгу, зокрема праці: Є. Крикавського, Н. Поліщук, М. Окландера, Н. Чухрай, В. Смиричинського, С. Чучмарьової та інших.

Водночас огляд наукових публікацій показав, що значне коло питань, які стосуються логістичного контролінгу, досліджені недостатньо, зокрема не отримали достатнього відображення через відсутність теоретичного обґрунтування та систематизації процедур логістичного контролінгу як прикладного напрямку економічної діяльності підприємства; потребує розвитку методологія застосування логістичного контролінгу на вітчизняних підприємствах з уточненням термінології; не висвітлена проблема можливості адаптації світових досліджень в галузі логістичного контролінгу до умов господарювання вітчизняних підприємств. Через це виникають проблеми щодо координації та контролю логістичних витрат підприємства як логістичної системи, оцінки впливу рівня їх на показники діяльності підприємства в розрізі якісних та кількісних параметрів, а також своєчасного і адекватного впливу на їх величину.

Мета роботи. Актуальність окреслених вище проблем застосування логістичного контролінгу та розширення діапазону наукового пошуку в цій сфері управління підприємством стали основою для вибору теми даної публікації.

Виклад основного матеріалу. В межах підприємства логістичний контролінг дає кількісну та якісну оцінку логістичної діяльності, зокрема організації просторового розміщення виробничих об'єктів і матеріальних потоків; транспортуванню вантажів і підготовці їх до перевезення; організації фінансової діяльності підприємства щодо логістичних процесів; екологістиці, тобто вивозу і утилізації відходів виробництва та організації використання вторинної сировини; управлінню інформаційними потоками; забезпеченню узгодженого постачання; плануванню, загальному контролю виробництва та управління запасами тощо [1]. Аналіз наукової літератури дозволив визначити сферу застосування логістичного контролінгу на підприємстві стосовно логістики і контролінгу (рис. 1).

Логістика	Логістичний контролінг	Контролінг
1. Управління матеріальними потоками від постачальників до підприємств-виробників продукції шляхом використання складів. 2. Управління запасами, що включає контроль потоків напівфабрикатів і компонентів на усіх стадіях виробничого процесу, а також просування готової продукції на гуртові склади і роздрібні ринки збуту. 3. Оперативна організація потоків кінцевої продукції від підприємства-виробника до споживачів.	1. Управління витратами, найбільш важливими для підприємства: планування логістичних витрат; контроль за логістичними витратами; Коригування логістичних рішень Ланцюговий обрахунок вартості логістичних робіт: - за місцем виникнення - за продукцією.	1. Координація управлінської діяльності, спрямованої на досягнення кінцевих цілей підприємства. 2. Інформаційна і консультативна підтримка прийняття управлінських рішень. 3. Створення і забезпечення функціонування загальноінформаційної системи управління підприємством. 4. Забезпечення раціональності управлінського процесу.

Рис. 1. Сфера застосування логістичного контролінгу на підприємстві

Застосування логістичного контролінгу на підприємстві спрямоване на:

- оптимізацію логістичних витрат (витрат зберігання, транспортування та витрат, пов'язаних із сезонними коливаннями попиту на товари і послуги тощо);
- максимізацію прибутку підприємства за рахунок використання логістичного контролінгу в аспекті стратегічного менеджменту та росту рентабельності діяльності завдяки регулюванню величини запасів, визначенню чіткої послідовності перебігу логістичних операцій тощо;
- збільшення тривалості життєвого циклу підприємства, забезпечуючи конкуренто-спроможність функціонування та швидку реакцію на тенденції розвитку ринку [2].

Основна ціль застосування логістичного контролінгу на підприємстві – забезпечення його прибуткового функціонування згідно із стратегічними цілями, тому у дисертації досліджується взаємозв'язок логістичного контролінгу із завданнями стратегічного менеджменту підприємства (рис. 2).

Отже, застосування логістичного контролінгу вимагає системного підходу і повинно передбачати такі етапи:

- 1) Формулювання задачі.
- 2) Структуризацію показників логістичного контролінгу.
- 3) Побудову економіко-математичної моделі: її параметризацію та встановлення залежностей між параметрами.
- 4) Апробацію моделі, її уніфікацію, перевірку та коректування.

Проведене нами структурування показників логістичного контролінгу об'єднує їх в єдину систему для досягнення погодженості дій та функціональної взаємодії в межах логістичної системи та забезпечує уніфікацію методики застосування логістичного контролінгу з урахуванням основних логістичних критеріїв та класичних показників економіки підприємства.

Рис. 2. Взаємозв'язок логістичного контролінгу із завданнями стратегічного управлінського обліку

Висновки. Труднощі в управлінні логістичними витратами на підприємстві, насамперед, полягають у недосконалості обліку та проблемі виділення логістичних витрат із загальних витрат підприємства. З цим пов'язана недостатня їх диференціація, віднесення їх на певний логістичний продукт, сегмент ринку чи клієнта. Нами пропонується схема процесу управління логістичними витратами з використанням логістичного контролінгу, яка передбачає виділення окремих етапів, зокрема обґрунтування нормативних показників, складання кошторису, збір фактичних даних про витрати, аналіз відхилень фактичних витрат від обґрунтованих раніше нормативних показників та прийняття управлінських рішень щодо величини цих витрат у системі стратегічного управлінського обліку. Як показує дослідження, зменшення логістичних витрат буде більш ефективне, якщо зосередитись на вагомих для підприємства логістичних витратах та спрямувати зусилля з мінімізації на ті з них, які є контрольованими.

Література

1. Поліщук Н.В. Логістика і контролінг як інтегровані функції менеджменту / Н.В. Поліщук // Проблеми економіки і управління : зб. наук. пр. – Львів : Львівська політехніка. – 2000. – № 391. – С. 301–306.
2. Чучмарьова С.Й. Оптимальна організація матеріально-технічного забезпечення / С.Й. Чучмарьова, Н.В. Поліщук // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції „Маркетинг і логістика в системі менеджменту”. – Львів : Львівська політехніка. – 2006. – С. 250–252.

Надійшла 2.9.2010 р.

УДК 658

Т.Г. РЗАЄВА, Л.В. ДЖУЛІЙ, О.В. СЛИШИНСЬКА
Хмельницький національний університет

**ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ: ОБЛІК ЗА МІЖНАРОДНИМИ
ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ СТАНДАРТАМИ**

У статті виконано порівняльний аналіз обліку доходів та витрат за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку. Обґрунтовано доцільність користування МСБО в Україні.

In this article the comparative analysis of accounting of income and expenditure by international and national accounting standards. Proved feasibility of using IAS in Ukraine.

Ключові слова: міжнародні стандарти фінансової звітності, дохід, витрати.

Постановка проблеми. За умови загострення економічної кризи облік доходів та витрат набуває стратегічного значення для підприємства. Сьогодні, на кожному підприємстві, на перше місце ставиться саме результат його діяльності – прибуток чи збиток. Достовірно оцінити результат діяльності підприємства можливо лише за даними бухгалтерського обліку. Саме від повноти та достовірності отриманої керівництвом інформації залежить адекватність прийнятих ними в тій чи іншій ситуації рішень. Тому керівництво підприємства висуває жорсткі вимоги щодо якості організації та ведення обліку фінансових результатів та витрат, що впливають на їх зміни.

В обліку фінансових результатів існує багато спірних питань. Це стосується насамперед, доходів та витрат, які формують фінансовий результат діяльності підприємства. Адже, незважаючи на те, що всі національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку України (П(С)БО) більшою часткою формуються на базі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, вони мають свої особливості, що обумовлені вітчизняною економікою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми та перспективи удосконалення бухгалтерського обліку в Україні на основі МСБО досліджували такі науковці, як: Бугинець, С. Голов, О. Губачова, В. Костюченко, Ю. Кузьмінський, В. Пархоменко, В. Сопко, В. Швець та інші. Однак ряд важливих питань методології й організації бухгалтерського обліку в сучасних умовах залишаються не вирішеними повною мірою. Це стосується насамперед гармонізації ведення бухгалтерського обліку й фінансової звітності за національними стандартами, а також визначення основних шляхів удосконалення бухгалтерського обліку в Україні на основі міжнародного досвіду.

Постановка завдання.

Метою статті є порівняння практики обліку, оцінки, визначення та класифікації доходів і витрат за міжнародними та вітчизняними стандартами бухгалтерського обліку та окреслення проблемних питань щодо удосконалення останніх.

Мета статті досягається шляхом виконання наступних завдань:

- довести об'єктивну необхідність застосування практики ведення бухгалтерського обліку за МСБО та окреслення переваг її використання;
- встановлення відповідності МСБО та П(С)БО, щодо обліку доходів та витрат з урахуваннями вітчизняної та міжнародної практик;
- дослідження показників групування доходів за видами діяльності з досвіду П(С)БО та МСБО;
- вивчення, дослідження, окреслення відмінностей понятійного сприйняття доходів, витрат за МСБО, П(С)БО

Результати дослідження. Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі – МСФЗ) виступають на даний момент ефективним інструментом підвищення прозорості і зрозумілості інформації, яка розкриває діяльність суб'єктів господарювання, створює достовірну базу для визнання доходів і витрат, оцінки активів і зобов'язань, яка надає можливість об'єктивно розкривати і віддзеркалювати існуючі фінансові ризики у звітуючих суб'єктів, а також порівнювати результати їх діяльності в цілях забезпечення адекватної оцінки їх потенціалу та ухвалення відповідних управлінських рішень. Крім того, МСФЗ якісно впливають на можливості керівництва в області управління організацією і надають значні переваги перед конкурентами.